

U T L Å T A N D E

avgivet vid syneförrättning enligt vattenlagen för sänkning av Bellsjön samt torrläggning av omkring densamma belägna vattenskadade marker, tillhörande hemmanen Bellsjö, Skarpinge, Årestad, Fårestad, Olserum och Klosterängen n:r 1 uti Västra Eds socken av Kalmar län.

Förordnande och handläggning.

Efter av Länsstyrelsen utfärdat förordnande för undertecknad förrättningsman, att handlägga förrättningen ifråga, hava nödiga förundersökningar företagits å platsen, samt förrättningen därefter handlagts vid vederbörligen utlysta sammanträden, vid vilka intet laga hinder mot förrättnings handläggning eller företagets utförande kunnat utrönas.

Dikningsområdets läge och omfattning.

Bellsjön är belägen omkring 1,0 kilometer nordost om Västra Eds kyrka. Sjön och omkring densamma belägna vattenskadade marker hava vid förundersökningarna innefattats å den till detta utlåtande fogade plankartan. Å densamma är upptagen all den mark, som vid nu under vegetationstiden rådande vattenstånd i den genom dikningsområdet gående kanalen ej kan

torrläggas till 1,2 meters djup eller det mindre djup, som beträffande betes- och skogsmark o. dyl. kan anses erforderligt för erhållande av full torrläggning å marken. De vattenskadade markernas begränsningskurva har alltså bestämts enligt ovan angivna grunder samt med ökning av kurvans höjdläge alltefter avståndet från den bestämda vattenytan, varvid markens naturliga lutning, dock högst 0,5 : 1000 lagts till grund för denna ökning.

I den utlåtandet bifogade beskrivnings- och värderingslängden, bil. litt. A, finnas de särskilda ägofigurerna inom området närmare angivna till areal och ägoslag. Av denna längd framgår, att den ytvidd, som kartlagts och anses hava nytta av företaget utgöres av:

✓ Åker	46,52 hektar
Ängs- och odlingsmark	22,26 "
annan mark	<u>8,52 "</u>
✓ Summa	77,30 hektar.

Torrlägningsåtgärder.

För ernående av det av sökandena påyrkade torrlägningsdjupet erfordras upptagande till större djup och erfor-

derliga dimensioner av avloppskanaler genom torrläggingsområdet, vilka kanaler å såväl plankarta som profilritning be-tecknats med 1 och 2 samt å plankartan inritats med dubbeldrag-na röda linjer.

Över dessa kanaler ha profiler blivit uppgjorda, och framgå av dessa samt därtill hörande sektioner kanalens såväl nuvarande som föreslagna dimensioner, fallförhållanden, jordarten efter avloppets sträckning m.m. Kanalens blivande dimensi-oner återfinnas dessutom i den bifogade grävningstabellen, bil. litt. B.

Nederbördsområdet för kanal 1 utgör 27,0 kvadratkilometer. Flodvattenmängden har beräknats till $0,8 \frac{3}{\text{m}^3/\text{sek.}}$ och medelvattenmängden till $0,2 \frac{3}{\text{m}^3/\text{sek.}}$. En preliminär bottenlinje, som å profilritningen är angiven med streckad röd linje, har först föreslagits. Civilingenjör K.H. Håård, som förordnats som biträdande förrättningsman, har dock i sin promemoria an-givit, att, för att få tillräcklig magasineringshöjd i sjön, skall kanal 1 så dimensioneras, att medelvattenmängden $0,2 \frac{3}{\text{m}^3/\text{sek.}}$ kan avrinna vid vattenytan + $\frac{15,50}{15,75}$ meter å sjön, varför en sänkt bottenlinje föreslagits; i profilen angiven med heldragen

röd linje. Med en bottenlutning av 0,2 : 1000 /i bergsektion

0,5 : 1000/ och en sidolutning av 1:1,5 /i bergsektion 10:1/

fås vid en bottenbredd av $\overset{1,25}{0,3}$ meter flod- och medelvattendju-

pen $\overset{1,10}{1,30}$ och $\overset{0,50}{0,72}$ meter resp. Genom berget, där bottenbredden

föreslagits till 1,50 meter bli flod- och medelvattendjupen

$[1,30]$ och 0,48 meter resp. Beräkningarna ha utförts medels Gan-

guillet och Kutters formel.

Synemännen bestämma, att kanal 1 skall utföras, som

nämnts på denna lägre höjd. Någon kostnads^{ökning}~~minskning~~ erhålles

~~också~~ ^{dock} härvid, som framgår av bifogade kostnadsförslag, bil.

litt. C₁ och C₂. I kanal 2 har bottenbredden 0,3 meter och

sidolutningen 1:1,5 beräknats tillräcklig.

Beträffande skötseln av dammen, ändringsarbetenas ut-

förande m.m. stadga synemännen att de föreskrifter som av in-

genjör Håård ^{1.11. av den 22 juli 1930} föreslagits må lända till efterrättelse, dock skall skibordets sänkning vara verkställd senast 3 mån. efter den dag grävningsarbetena påbörjats.

Broar.

På företagets bekostnad skola utföras en byvägsbro

vid 0 + 12,5 och en ägovägsbro vid 9 + 83, vilka broar skola

utföras i enlighet med ritning.

Därest delägarna nu eller främdeles önska bygga pri-

vata broar över kanalen är detta tillåtet under förutsättning, att fria vattenöppningen ej inskränkes.

Kostnader och ersättningar.

I det för företaget upprättade, utlåtandet bifogade kostnadsförslaget, bil. litt. C, äro alla de arbeten, som för det ifrågavarande torrlägningsområdet äro erforderliga, specificerade.

I kostnadsförslaget finnes även upptagna samtliga ersättningar, som synemännen på grund av därom framställda yrkanden och jämlikt gällande bestämmelser ansett böra utgå.

Ersättning för jord, som åtgår till avloppens upptagande till föreskriven bredd, skall utgå efter jordens värde före företagets utförande, sådant detta värde finnes angivet i kolumn 11 av värderingslängden. Särskild jordersättningslängd, bil. litt. D bifogas detta utlåtande, och upptager denna längd alltså de ersättningsbelopp, som skola utgå för förlorad jord.

Ersättningar för jord, som åtgår för upplag, skall utgå efter jordens fulla värde efter företagets utförande, sådant detta värde finnes angivet i kolumn 13 av värderingslängden. Då det emellertid nu torde vara omöjligt att fullt rik-

tigt bestämma de ersättningsbelopp, som skola utgå för upplag, stadga synemännen, att ersättningsbeloppet skall beräknas av statens i länet tjänstgörande lantbruksingenjör, sedan företaget blivit utfört, och innan upplagen eventuellt borttagits. Utgivande av ersättning för jordupplag medför dock ej dikningsföretagets äganderätt till jorden, utan utgör endast ersättning för det intrång, vederbörande förorsakas genom schaktmassors uppläggande på hans mark. Borttager jordägaren upplagen, äger han att sedan bruka jorden, men måste i så fall och utan ytterligare ersättning vid framtida rensningar av kanalen ånyo tåla schaktmassors uppläggande.

Någon ersättning för mark utefter sträckan 2⁺³² - 4

skall ej utgå vare sig för jordupplag eller utvidgande av kanalen, då marken här utgöres av impediment.

Sänkningsföretaget skall till ägaren av Eds tegelbruk

utgiva en ersättning av 900:-
100:- kr., innan medgivet arbete påbörjas,
om bruket åtager sig utföra föreskrivet arbete.

Sammanlagda kostnaden för företaget har beräknats

33959,53
till 34554,80 kronor.

Båtnad genom företaget.

Jämlikt bestämmelserna i 7 kap. 22 § och 10 kap. 60 § vattenlagen hava synemännen verkställt uppskattning av den genom företaget uppkommande jordförbättringen, och återfinnes såväl de på de särskilda fastigheterna belöpande andelarnas värden före och efter företagets genomförande ävensom jordförbättringsvärdena i den förut omnämnda beskrivnings- och värderingslängden. Enligt denna längd utgör:

Markens värde före torrläggningen 30470:-- kr.

" " efter " 79708:40 "

vadan värdeökningen genom företaget skulle uppgå

till 49238:40 "

Beträffande tillvägagångssättet vid uppskattningen av den genom företaget uppkommande jordvärdestegringen torde böra anföras, att därvid hänsyn tagits till såväl jordens naturliga godhet som lutningsförhållanden, belägenhet och andra förhållanden såsom markens avdikningsmöjligheter, dess sättning, höjdläge o. dyl., som härvid kunna inverka. Varje ägofigurs värde i vattenskadat skick har i den mån inga andra faktorer inverka med tillhjälp av s.k. gradkurva beräknats i

% av värdet i fullt torrlagt skick, vilket senare värde åsatts marken vid av synemännen verkställd undersökning av jordens naturliga godhet och beskaffenhet. Enligt vattenlagen 7 kap. 38 § skall jämförelse anställas mellan nyttan och skadan genom företagets utförande.

Enär emellertid vid sådan jämförelse, som föreskrives i nyssnämnda §, nyttan av företaget efter avdrag av kostnaden för dess verkställande, finnes långt överskrida skadan och intrånget å annans egendom, d.v.s. kostnaderna för ~~ändringsarbetena~~ ~~och av det utbyggda fallet~~, finna synemännen intet hinder mot företagets utförande enligt denna § föreligga.

Fiske.

Vederbörande fiskeritjänsteman har avgivit yttrande, som i 10 kap. 43 § vattenlagen sägs, varav framgår, att något väsentligt förfång för fiskerinäring ej uppkommer genom den ifrågasatta sjösänkningen.

Kostnadernas fördelning.

Någon anledning att jämlikt bestämmelserna i 7 kap. 24 § vattenlagen uppdelat företaget i olika avdelningar, anse synemännen ej föreligga.

Kostnaderna för företagets genomförande skola således fördelas mellan de olika fastigheterna i direkt proportion till deras båtnadsvärden, dock med iakttagande av stadgandet i 7 kap. 27 § vattenlagen, att delägare, som ej är sökande till företaget, ej är skyldig vidkönnas större kostnad för detsammes genomförande än som svarar mot värdet av den båtnad, hans mark därigenom beredes. De särskilda delägarnas delaktighet i företaget finnas i form av andel i procent av verkliga kostnaden samt andel i beräknad kostnad upptagna i den till detta utlåtande hörande kostnadsfördelningsslängden, bil. litt. E.

Framtida underhållet.

Kostnaderna för företagets framtida underhåll skola gäldas efter samma grunder, som gälla för företagets första utförande, eller efter de procenttal, som finnas angivna i kostnadsfördelningsslängden.

Rensning av kanalen skall verkställas så snart dylik prövas av behovet påkallad, och äger varje delägare vitsord till rensnings företagande.

Anläggning av vattningsplats i avloppen eller vid-

tagande av annan åtgärd, som försvårar eller fördyrar kanalens framtida underhåll, må varken göras eller talas ens på vederbörandes egen mark. Skulle någon göra sig skyldig härtill, äger arbetsstyrelsen förståndiga honom att omedelbart bota skadan. Tredskas han, må skadan värderas av tvenne ojäviga personer samt sedan botas på den försumliges bekostnad.

Företagets utförande m.m.

Synemännen stadga, att företaget skall utlämnas på entreprenad samt utföras för gemensam räkning i enlighet med det upprättade förslaget.

Arbetet må påbörjas, så snart denna förrättning tagit åt sig laga kraft samt anmälan om styrelseval gjorts till Konungens Befallningshavande i länet, och skall vara fullbordat inom utgången av år 1934.

Angående förlängd arbetstid hänvisas till 7 kap. 58 § vattenlagen.

Vid arbetets utförande är i övrigt att iakttaga följande bestämmelser, vilka särskilt skola företes blivande entreprenör:

att avloppet skall följa å marken utstakad och å plankartan

angiven sträckning;

att där avloppet följer rågång, denna och avloppets mittlinje
skola sammanfalla;

att de uppschaktade massorna fördelas till lika godhet och
mängd å båda sidor om avloppet;

att vid sprängningen i avloppen största möjliga försiktighet
iakttages;

att vallarna, även där äldre sådana förekomma, genomgrävas
vid alla tillstötande diken och svackor och minst på var
50:de meter, så att fritt avlopp lämnas för ytvattnets
avrinnande;

att träd, som förekomma i de för avloppet fastställda linjer-
na, skola borttagas av vederbörande ägare i så god tid,
att dikningsarbetet icke hindras, vid äventyr att träden
i annat fall borttagas av entreprenören, och en del virke
därvid möjligen förstöres;

att å profilritningen angivet höjdläge å bottenlinjen i för-
hållande till fixpunkterna samt fastställda slänter skola
gälla framför å profilritningen och i grävningstabellen
angivna djupsiffror och dagbredder, samt

att de till ledning vid arbetenas utförande och framtida underhåll anbragta fixpunkterna, vilkas läge såväl i plan som profil framgå av de upprättade ritningarna, ej må vid laga ansvar rubbas.

Arbetsstyrelse m.m.

Företagets angelägenheter skola omhänderhavas av den valda arbetsstyrelsen. Arbetsstyrelsen, vilken sammanträder på ordförandens kallelse, och vilken är beslutför, när två ledamöter äro närvarande och beslutet ense, äger att ombesörja erforderliga arbeten för företagets genomförande och underhåll, hos delägarna i företaget uttaga härför erforderliga medel samt i övrigt handhava de med företaget förenade angelägenheterna. Avgår ledamot av arbetsstyrelsen, skall densamma omedelbart kompletteras genom val å allmänt sammanträde.

Styrelsen åligger att föra noggranna och med verificationer försedda räkenskaper, vilka skola avslutas för kalenderår samt årligen granskas av de valda revisorerna. Å allmänt sammanträde, vanligen före april månads utgång, skola

räkenskaperna framläggas till godkännade.

För styrelsen gälla i övrigt föreskrifterna i 3 kap. 15, 17 - 21 §§ vattenlagen.

Företagets allmänna angelägenheter skola avhandlas å allmänna sammanträden, därvid varje delägare äger rösträtt efter det andelstal, som är bestämmande för hans skyldighet att taga del i kostnaderna för företaget, och gäller sålunda som röstlängd vederbörlig kostnadsfördelningslängd, dock må ingen utöva rösträtt för mer än en femtedel av delägarnas sammanlagda vid sammanträdet företedda andelstal.

Underrättelse om allmänt sammanträde skall antingen skriftligen delgivas varje delägare minst åtta dagar före sammanträdet eller ock minst 14 dagar före detsamma kungöras såväl i Västra Eds sockens kyrka som ock i minst i en av ortens tidningar. Över beslut vid allmänt sammanträde skall genom arbetsstyrelsens försorg föras protokoll, vilket senast 14 dagar efter sammanträdet skall vara för delägarna tillgängligt.

Uttaxering av delägarnas bidrag till erforderliga arbeten m.m. tillgår sålunda, att arbetsstyrelsen upprättar och vid allmänt sammanträde framlägger debiteringslängd, upptagande de belopp, som skola uttaxeras, vad därav belöper på var-

je delägare, samt tiden för inbetalningen. Anser någon, att den i längden verkställda fördelningen ej är med lag överensstämmande, äger han att påfordra rättelse genom stämning å arbetsstyrelsen inom 30 dagar efter sammanträdet till vederbörlig allmän domstol. Oaktat att sådan klandertalan föres är dock delägare skyldig att inom tid, som av styrelsen bestämts, inbetala debiterat belopp, vid äventyr att beloppet hos honom utsökas i enahanda ordning, som om betalningsskyldighet vore honom genom laga kraftägande dom ålagd.

Företagets avsyning.

Sedan företaget blivit utfört, skall detsamma avsynas av statens i länet tjänstgörande lantbruksingenjör, och anses företaget i dess helhet fullbordat, när avsyningsförrättaren till arbetsstyrelsens ordförande överlämnat bevis om godkännande, eller, därest företaget blivit understätt med statsmedel, när vederbörande myndighet godkänt detsamma.

Kommer företaget att understödjas med lån eller bidrag av allmänna medel, skola de bestämmelser, som av Kungl. Maj:t möjligen kunna bliva föreskrivna såsom villkor för arbetsplanens fastställande, lända till efterrättelse för företaget.

Företagets namn.

Företaget skall benämnas " Bellsjöns sänknings-
företag av år 1929 ".

Avgift till vattendomstol.

Såsom bidrag till vattendomstolarnas organisation
och verksamhet skall det åligga sökandena till företaget, att
till Konungens Befallningshavande i länet inbetala 49,24 kro-
nor, innan medgivet arbete påbörjas.

Underställning.

Företaget är av sådan beskaffenhet, som i 7 kap. 45
{, 2 mom. sägs, varför synemännens utlåtande skall underställas
vattendomstolens prövning.

Besvärshänvisning.

Besvär mot denna förrättning må ingivas till Söder-
bygdens vattendomstol, adress Stockholm, inom sextio dagar ef-
ter nedanstående dag. I besvären, som skola ingivas i tre ex-
emplar, skola fullständigt upptagas kalgandens alla påståenden
och skälen därtill, och skola till besvären fogas de handling-
ar klaganden vill åberopa till stöd för ändringssökandet. I
övrigt hänvisas till 11 kap. 85 § vattenlagen beträffande be-

Gustav Larsson Adolf Johansson

Agabeskivning och rödningssäng
röande
Bellsjöns mäktningsförelägg
år 1929.

Nuv. värde		Blir. värde		Förbättrings- värde		Del- aktig- het	Kostnad för				Summa kostnad	
							grävningen		syreförskif- ningen			
M.	öre	M.	öre	M.	öre	%	M.	öre	M.	öre	M.	öre
5801	46	14315	40	8514	-	17.29	5871	62			6169	27
							~~5465~~	~~82~~	295	65	~~5751~~	~~49~~
105	-	520	-	✓ 415	-	0.84	285	26			299	62
							~~465~~	~~86~~	14	36	✓ 299	40
7659	40	17557	80	9898	40	20.10	6825	86			7169	56
							~~6342~~	~~52~~	343	70	~~6686~~	~~46~~
							2506	22			2632	41
984	60	4620	20	3635	60	7.38	~~2328~~	~~94~~	126	19	~~2454~~	~~93~~
							3963	09			4162	64
2295	60	8041	60	✓ 5746	-	11.67	~~3682~~	~~45~~	199	55	✓ 3882	~~06~~
							689	38			784	09
238	80	1240	-	1001	20	2.03	~~640~~	~~56~~	34	71	~~676~~	~~27~~
							835	41			877	47
212	40	1423	20	1210	80	2.46	~~776~~	~~45~~	42	06	~~818~~	~~31~~
							1439	87			1512	37
822	-	2904	-	2082	-	4.24	~~1337~~	~~92~~	72	50	~~1440~~	~~42~~
							1076	52			1130	73
586	80	2148	-	1561	20	3.17	~~1000~~	~~29~~	54	21	~~1054~~	~~50~~
							6126	32			6434	80
7165	60	16047	-	8881	40	18.04	~~5692~~	~~49~~	308	48	~~6000~~	~~97~~
							702	96			738	36
1646	40	2665	20	1018	80	2.07	~~653~~	~~18~~	35	40	~~688~~	~~58~~
							366	76			385	23
801	60	1334	40	532	80	1.08	~~340~~	~~99~~	18	47	~~359~~	~~46~~
							1538	37			1615	23
2150	40	4381	20	2230	80	4.53	~~1429~~	~~43~~	77	46	~~1506~~	~~89~~
							1731	94			1814	16
-	-	2510	40	2510	40	5.10	~~1609~~	~~30~~	87	21	✓ ~~1696~~	~~51~~
30470	-	79708	40	49238	40	100.00	33959	68			35649	63
							~~31554~~	~~80~~	1709	95	~~33264~~	~~95~~

Beviljat den 27 okt. 1928

På tjänstens vägnar

Gustaf Wadman

Hälsningar Larsen Adolf Johansson

Söderbygdens vattendomstol har den 12 maj 1930 meddelat utslag i ett av undertecknad med biträde av gode män den 23 oktober 1929 avgivet och därpå vattendomstolen underställt utlåtande angående Bellsjöns sänkingsföretag av år 1929, i vilket utslag, här bifogat som bilaga 3, vattendomstolen undanröjt synemännens utlåtande. Synemännen hava företagit ärendet till ny behandling, sedan biträdande förrettningsmannen oivilingenjör K.H. Håård avgivit nytt P.M. angående kraftanläggningen vid Eds bruk, bil. litt. b, och få synemännen härmed avgiva följande

T i l l ä g g s u t l å t a n d e .

För att sökandena skola få det påyrkade torrlägningsdjupet å sina marker och därjämte Eds bruk skall kunna påräkna samma magasinmöjligheter efter sänkningen, så måste medelvattenmängden i avloppet avrinna med en vattenyta i sjön på höjden + 15,50 meter. Avloppet 0 - 11⁺⁸⁴, där skärning i berg ej förekommer, har därför föreslagits till breddning till en bottenbredd av 1,25 meter med för övrigt samma botten- och sido-

lutning, som förut föreslagits. Den merkostnad som härvid uppstår för sänkingsföretaget, uppväges till fullo av den minskade ersättningen till bruket. Om magasinet ej skulle återställas av företaget, skulle följande ersättningar kunna påräknas till bruket.

Magasinets värdeminskning /lågt räknat/	4000:-- kr.
Förlorad fallhöjd	1300:-- "
50% tillägg	<u>2650:-- "</u>
	7950:-- kr.

Tillfölje härav ha synemännen föreskrivit denna ändring, som angivits i synemännens utlåtande av den 23 oktober 1929 och tillhörande bilagor jämte ritningar med grön färg, och skola således de bestämmelser, som äro angivna i nämnda utlåtande lända till efterrättelse.

Detta tilläggsutlåtande skall underställas vattendomstolens prövning.

Besvärshänvisning.

Den som icke åtnöjes med synemännens i detta tilläggsutlåtande meddelade beslut, ingive inom sextio dagar härefter i tre exemplar sina till Söderbygdens vattendomstol ställda besvär, skolande i besvären upptagas klagandens alla påståenden och skälen därtill, samt vid desamma fogas de handlingar, klaganden

vill åberopa till stöd för ändringssökandet.

Bellsjö den 25 augusti 1930.

På tjänstens vägnar:

W. J. Wärnman

H. J. Linn

Hjertman Lennar *Rolf Johansson*